

**Uchwała Nr LXVI/467/2018
Rady Powiatu w Kętrzynie
z dnia 23 maja 2018 r.**

**w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu
Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3a, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2017 roku, poz. 1868 z późn. zm.) oraz art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 poz. 697 z późn. zm.)

Rada Powiatu w Kętrzynie uchwala, co następuje:

- § 1. Uchwala się „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu w Kętrzynie
Lukasz Jakub Wiśniewski

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020

Kętrzyn 2018

Spis treści

Wstęp	3
I. Podstawa prawna	5
II. Zadania powiatu w obszarze wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	5
III. Charakterystyka rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Kętrzyńskim	8
III.1. Rodzinna piecza zastępcza	8
III.2. Instytucjonalna piecza zastępcza	12
III.3. Usamodzielniani wychowankowie	13
III.4. Analiza i wnioski rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2015-2017	15
III.5. Efekty pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Kętrzyńskim w latach 2015-2017.....	17
IV. Efekty działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie w latach 2015-2017.....	35
V. Adresaci programu	37
VI. Realizatorzy programu	37
VII. Cele programu	37
VIII. Zadania programu	38
IX. Limit rodzin zawodowych	41
X. Zakładane efekty z realizacji programu	41
XI. Zasady finansowania programu	42
XII. Monitoring oraz wskaźniki realizacji założeń programu	42
XIII. Uzasadnienie programu	45

Wstęp

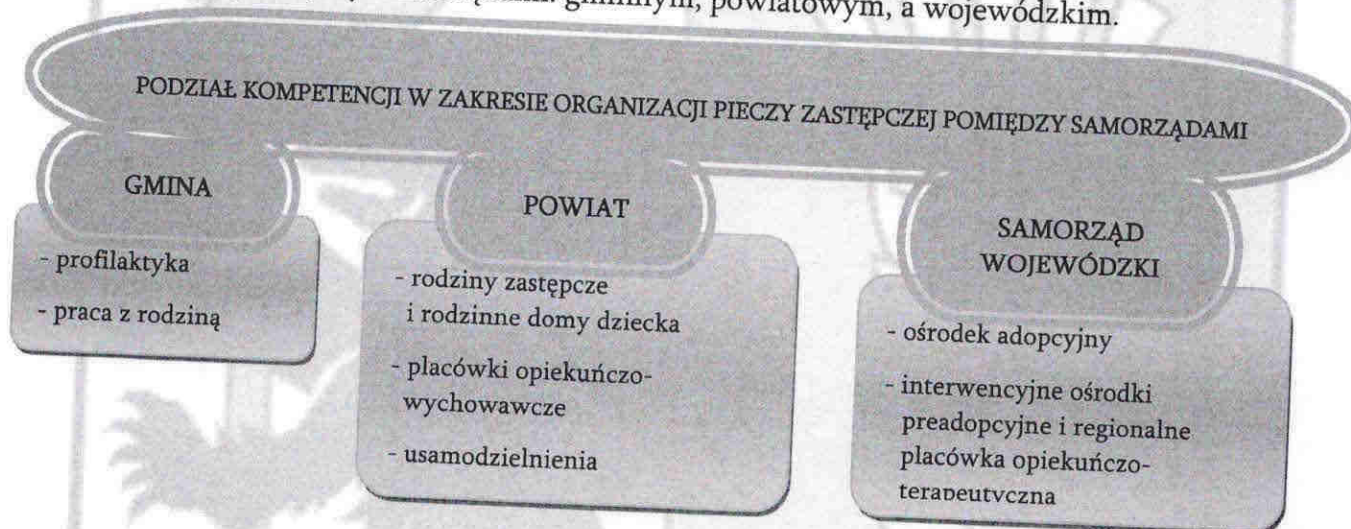
„sierotą jest dziecko, gdy umarli rodzice,
sierotą jest i to dziecko,
któremu nie urodził się jeszcze rodzic i opiekun jego ducha”
*(Janusz Korczak z artykułu „O ratunek dla dzieci”
w Naszym Przeglądzie 1937, nr 362, str. 10)*

Rozwiązania przyjęte w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017r., poz. 697, z późn. zm.) dotyczą stworzenia spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną je wychowującą, jeżeli ma ona trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji (głównie natury opiekuńczo-wychowawczej). Działania podejmowane w ramach tego systemu mają zapewnić rodzinie taką pomoc, aby w jej efekcie wyeliminowane zostało zagrożenie zabrania dziecka z rodziny lub zapewniony został szybki powrót dziecka do rodziny, które z uwagi na jego dobro okresowo musiało zostać umieszczone poza rodziną. Wśród instytucji sprawujących pieczę zastępczą nad dzieckiem szczególne miejsce będą zajmowały rodzinne formy - rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka. Celem zmian jest doprowadzenie do rozwoju oraz poprawy jakości funkcjonowania rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, co przyczyni się do stworzenia dzieciom właściwego środowiska wychowawczego. Osobom sprawującym pieczę zastępczą nad dzieckiem w sposób zawodowy, ustawa zapewnia szereg uprawnień, wzmacniających ich pozycję zawodową.

Nadto przewiduje się znaczne ograniczenie roli placówek opiekuńczo-wychowawczych w opiece nad dzieckiem, m.in. poprzez umieszczanie w nich dzieci starszych, powyżej 10 roku życia, a także poprawę standardu opieki i wychowania w placówkach poprzez zmniejszenie do 14 liczby przebywających w nich dzieci. Zmiany powyższe są wprowadzane sukcesywnie w kolejnych latach, tak aby z dniem 1 stycznia 2020 r. wiek dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych nie był niższy niż 10 lat, natomiast wszystkie placówki opiekuńczo-wychowawcze z dniem 1 stycznia 2021r. uzyskały standard 14-osobowy.

Wszystkie wyżej wskazane udogodnienia i uprawnienia wynikające z przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, mają między innymi przyczynić się do zwiększenia zainteresowania tą formą sprawowania opieki nad dziećmi. Przepisy ustawy zmierzają do wzmocnienia rodzinnych form pieczy zastępczej poprzez zróżnicowanie jej form i nowe uprawnienia osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, a także w konsekwencji obniżyć ogólny koszt pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyraźnie podzieliła kompetencje między samorządami: gminnym, powiatowym, a wojewódzkim.

Niniejszy Program przedstawia plan działań w zakresie pieczy zastępczej w Powiecie Kętrzyńskim na lata 2018-2020, którego zasadniczym celem jest podjęcie działań rozwijających i wspierających rodzinną pieczę zastępczą, rodzinę biologiczną dziecka, usamodzielnianych wychowanków oraz podwyższenie poziomu świadczonych usług przez instytucjonalną pieczę zastępczą. Program jest zgodny z założeniami Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011-2020 oraz z Programem Pomocy Dziecku i Rodzinie na lata 2011-2020.

I. Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017r., poz. 697 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017r., poz. 1769 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2017r., poz. 1868 z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017r. poz. 1769);
5. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 274, poz. 1620).
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011r. w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. z 2011r. Nr 272, poz. 1609);
7. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 292, poz. 1720);
8. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012r. w sprawie udzielenia pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. 2012 poz. 954);
9. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2015r. poz. 1058).

II. Zadania powiatu w obszarze wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej:

Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między nimi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;

- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
  - a) grup wsparcia,
  - b) specjalistycznego poradnictwa;
- 8) wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 9) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
- 10) prowadzenie rejestru danych o osobach:
  - a) zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
  - b) pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka;

11) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka;

12) finansowanie:

a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,

b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,

c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;

13) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;

14) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty przez rodziców za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

1) realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rządowego programu wsparcia rodzin i dzieci;

2) finansowanie pobytu w pieczy zastępczej małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

3) finansowanie dodatku wychowawczego i dodatku do zryczałtowanej kwoty utrzymania dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej Starosta Kętrzyński wykonuje za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie, który został wyznaczony na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

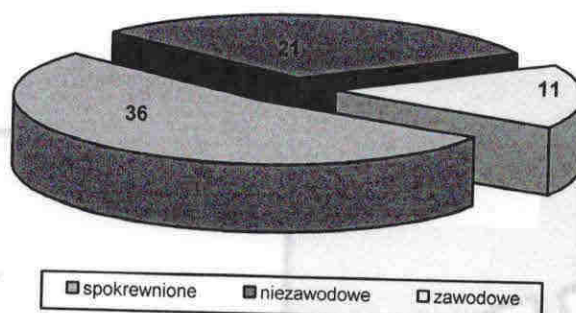
III. Charakterystyka rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Kętrzyńskim

III.1. Rodzinna piecza zastępcza

Od 1 stycznia 2012r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w której występują następujące formy rodzinnej pieczy zastępczej:

- 1) rodziny zastępcze:
  - a) *spokrewnione* – małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
  - b) *niezawodowe* – małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, nie będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. W takiej rodzinie w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż troje dzieci, w uzasadnionych przypadkach jest możliwe umieszczenie większej liczby dzieci,
  - c) *zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne* – małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, nie będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. W takiej rodzinie w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż troje dzieci, w uzasadnionych przypadkach jest możliwe umieszczenie większej liczby dzieci;
- 2) *rodzinne domy dziecka* - małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, nie będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. W takiej rodzinie w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż ośmioro dzieci, w uzasadnionych przypadkach jest możliwe umieszczenie większej liczby dzieci.

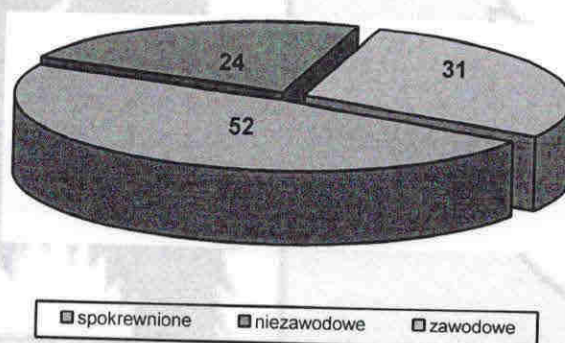
Wykres 1. Podział rodzin zastępczych na dzień 31.12.2017r.

Źródło: dane z PCPR Kętrzyn

Jak wynika z powyższego wykresu największą część stanowiły rodziny spokrewnione (wstępni lub rodzeństwo dziecka), bo aż 52,94%. Dwadzieścia jeden rodzin, tj. 30,88% stanowiły rodziny niezawodowe (dalsi krewni i osoby niespokrewnione z dzieckiem). Natomiast rodziny zastępcze zawodowe stanowiły 16,18% ogółu.

Wykres 2. Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych typach rodzin zastępczych na dzień 31.12.2017r.

Źródło: dane z PCPR Kętrzyn

Na dzień 31.12.2017r. w Powiecie Kętrzyńskim funkcjonowało 68 rodzin zastępczych, w których wychowywało się 107 dzieci. W ogólnej statystyce na jedną rodzinę zastępczą przypadało średnio 1,57 dziecka. Ponadto z powyższego wykresu wynika, że najwięcej dzieci wychowywało się w rodzinach zastępczych spokrewnionych, gdyż aż 48,60%. Natomiast najmniej jest umieszczonych w rodzinach zastępczych niezawodowych, bo 22,43%.

Charakterystyka rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w latach 2015-2017.

Tabela 1. Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w Powiecie Kętrzyńskim w 2015r.

	Nazwa	Rodziny zastępcze spokrewnione	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze zawodowe, w tym:			Razem
				zwykłe	specjalistyczne	o charakterze pogotowia rodzinnego	
Stan na dzień 31.12.2015r.	Liczba rodzin zastępczych	41	21	9	0	2	73
	Liczba dzieci w nich przebywających	59	26	36	0	6	127

Źródło: dane z PCPR Kętrzyn

Tabela 2. Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w Powiecie Kętrzyńskim w 2016r.

	Nazwa	Rodziny zastępcze spokrewnione	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze zawodowe, w tym:			Razem
				zwykłe	specjalistyczne	o charakterze pogotowia rodzinnego	
Stan na dzień 31.12.2016r.	Liczba rodzin zastępczych	40	18	11	0	2	71
	Liczba dzieci w nich przebywających	58	21	43	0	6	128

Źródło: dane z PCPR Kętrzyn

Tabela 3. Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w Powiecie Kętrzyńskim w 2017r.

	Nazwa	Rodziny zastępcze spokrewnione	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze zawodowe, w tym:			Razem
				zwykłe	specjalistyczne	o charakterze pogotowia rodzinnego	
Stan na dzień 31.12.2017r.	Liczba rodzin zastępczych	36	21	9	0	2	68
	Liczba dzieci w nich przebywających	52	24	30	0	1	107

Źródło: dane z PCPR Kętrzyn

Jak wynika z powyższych tabel zmniejsza się liczba rodzin zastępczych, w ciągu trzech lat zmalała o 6,85%. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych również się zmniejsza. W 2017r. w porównaniu do 2016r. zmniejszyła się o 16,41%.

Tabela 4. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Kętrzyńskiego pochodzących z innych powiatów

Powiat	2015	2016	2017
<i>Powiat Słupski</i>	1	1	1
<i>Powiat Mrągowo</i>	1	1	0
<i>Powiat Ostrołęka</i>	1	1	1
<i>Powiat Jastrzębie-Zdrój</i>	2	2	2
<i>Powiat Działdowski</i>	0	3	0
RAZEM	5	8	4

Źródło: dane z PCPR Kętrzyn

Tabela 5. Liczba dzieci z Powiatu Kętrzyńskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów

Powiat	2015	2016	2017
<i>Powiat Olsztyński</i>	1	1	1
<i>Powiat Suwalski</i>	3	3	3
<i>Powiat Szczycieński</i>	1	1	1
<i>Powiat Augustowski</i>	3	3	3
<i>Powiat Jeleniogórski</i>	1	0	0
RAZEM	9	8	8

Źródło: dane z PCPR Kętrzyn

Z tabeli nr 4 wynika, że liczba dzieci pochodzących z innych powiatów umieszczanych na terenie naszego powiatu w 2016r. wzrosła o 3 dzieci, natomiast w 2017r. zmalała o 50%. Natomiast dzieci z Powiatu Kętrzyńskiego umieszczone na terenie innych powiatów (tabela nr 5) utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie.

III.2. Instytucjonalna piecza zastępcza

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie realizuje postanowienia Sądu o umieszczeniu małoletnich w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W tym zakresie uzgadnia z dyrektorami placówek miejsce dla dziecka oraz kompletuje niezbędną dokumentację. W placówkach utworzonych do 31.12.2011r. łącznie może przebywać 30 dzieci. A w placówkach powstałych od 01.01.2012r. łącznie może przebywać 14 dzieci.

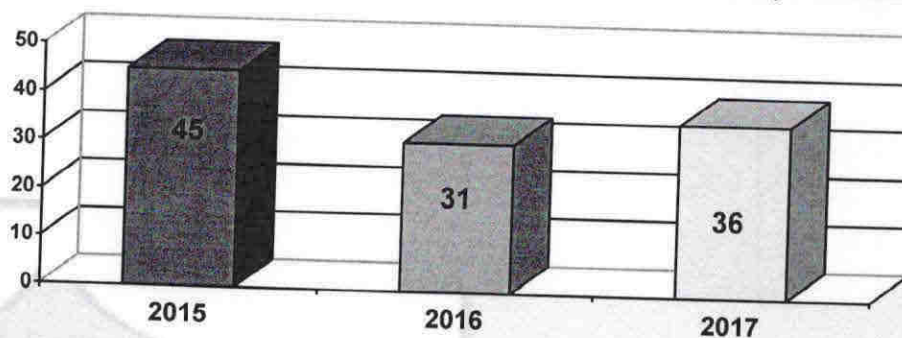
W Powiecie Kętrzyńskim funkcjonują dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze:

- Powiatowy Dom Dziecka w Reszlu (30 miejsc) jest całodobową placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego wpisaną w dniu 24 grudnia 2008 r. do Rejestru Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych oraz Ośrodków Adopcyjno-Opiekuńczych Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
- Powiatowy Dom Dziecka w Kętrzynie (14 miejsc) jest całodobową placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego z ośmioma miejscami interwencyjnymi wpisaną w dniu 30 stycznia 2014r. do Rejestru Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych oraz Ośrodków Adopcyjno-Opiekuńczych Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Dzieci z terenu naszego powiatu umieszczone są również w placówkach opiekuńczo-wychowawczych działających na terenie innych powiatów.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w okresie 9 lat od dnia wejścia w życie ustawy, nie może być wyższa niż 30. Po tym okresie liczba dzieci w placówkach nie może być wyższa niż 14. Zmiany w wyżej wymienionej ustawie dotyczą również wieku umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W okresie 4 lat od dnia wejścia w życie ustawy mogą być umieszczane dzieci powyżej 7 roku życia. Od 1 stycznia 2015r. do 31 grudnia 2019r. w placówkach będą mogły przebywać jedynie dzieci powyżej 7 roku życia. Po upływie tego okresu w placówkach opiekuńczo-wychowawczych będą mogły przebywać dzieci powyżej 10 roku życia.

Wykres 2. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2015-2017

Źródło: dane z PCPR Kętrzyn

Tabela 6. Liczba dzieci z Powiatu Kętrzyńskiego przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w latach 2015-2017

Powiat	2015	2016	2017
<i>Powiat Szczycieński</i>	4	1	1
<i>Powiat Rybnik</i>	2	2	0
<i>Powiat Olecki</i>	8	6	6
RAZEM	14	9	7

Źródło: dane z PCPR Kętrzyn

Z powyższych danych wynika, że liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Powiatu Kętrzyńskiego tworzy sinusoidę. W 2015r. w placówkach przebywało 45 dzieci, w następnym roku 31 dzieci, natomiast w 2017r. przebywało 36 dzieci (wykres nr 2). Natomiast liczba dzieci przebywających poza powiatem ma tendencję malejącą (tabela 6).

III.3. Usamodzielniani wychowankowie

Zgodnie z art. 88 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej do 31.01.2011r. usamodzielnianym wychowankiem była osoba, która osiągnęła pełnoletność w rodzinie zastępczej lub pełnoletnia opuszczająca: placówkę opiekuńczo - wychowawczą typu rodzinnego i socjalizacyjnego, dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy

ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę, młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Proces usamodzielnienia ma prowadzić do podjęcia przez wychowanka samodzielnego życia. W tym celu zostaje on objęty pomocą, mającą na celu jego życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, a także pomocą:

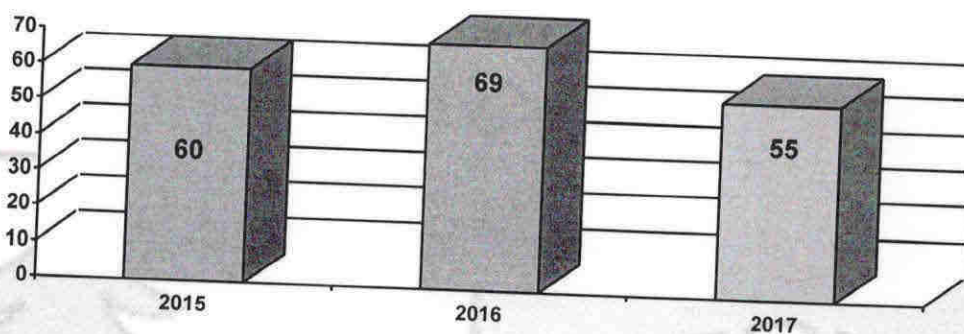
- 1) pieniężną na usamodzielnienie;
- 2) pieniężną na kontynuowanie nauki;
- 3) w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym;
- 4) w uzyskaniu zatrudnienia;
- 5) na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

Od 01.01.2012r. do pomocy dla osób usamodzielnianych, które przed tą datą opuściły którąkolwiek z wyżej wymienionych form opieki stosuje się przepisy dotychczasowe (ustawa o pomocy społecznej).

Natomiast po 31.12.2011r. osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu:

- 1) przyznaje się pomoc na:
  - ↳ kontynuowanie nauki,
  - ↳ usamodzielnienie,
  - ↳ zagospodarowanie
- 2) udziela się pomocy w uzyskaniu:
  - ↳ odpowiednich warunków mieszkaniowych,
  - ↳ zatrudnienia.

Wykres 3. Liczba usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek objętych monitoringiem w latach 2015-2017

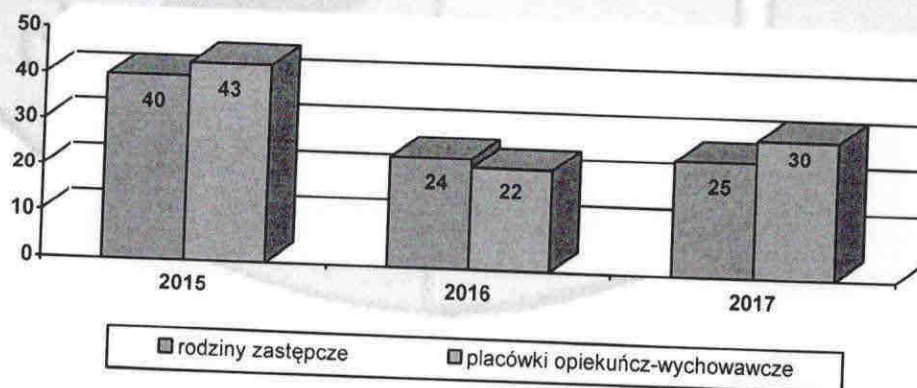
Źródło: dane z PCPR Kętrzyn

Powyższy wykres wskazuje na to, że w roku 2016 wzrosła liczba osób objętych monitoringiem o 9, która spowodowana była usamodzielnieniem się wychowanków z rodzin zastępczych i placówek. Natomiast liczba osób objętych wsparciem w 2017r. zmalała o 14 osób. Powodem zmniejszenia się liczby osób objętych pomocą jest przerwanie przez nich nauki i rzeczywiste usamodzielnienie, czy też zakończenie procesu usamodzielnienia.

III.4. Analiza i wnioski dotyczące rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2015-2017

Poniższe opracowanie zostało dokonane w oparciu o analizę zadań wykonywanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie w zakresie wsparcia rodzin zastępczych, dzieci umieszczonych w tych rodzinach i usamodzielnianych wychowanków.

Wykres 4. Liczba dzieci umieszczonych do rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych w latach 2015-2017

Źródło: dane z PCPR Kętrzyn

W środowisku zastępczym od 01.01.2015r. do 31.12.2017r. umieszczono łącznie 184 dzieci. Na podstawie powyższego wykresu można stwierdzić, że od 2016r. zdecydowanie zmniejszyła się liczba umieszczeń dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej. Powodem powyższej sytuacji jest prowadzona polityka prorodzinna państwa (min. Usług asystenta rodziny i wprowadzenie w 2016r. dodatku wychowawczego dla rodzin). Natomiast w placówkach opiekuńczo-wychowawczych liczba umieszczeń utrzymuje się na wysokim poziomie ze względu na umieszczenia dzieci cudzoziemskich. W 2015r. umieszczono 18 małoletnich cudzoziemców, w 2016r. również 18, a w 2017r. 14 cudzoziemców.

Tabela 7. Wiek dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych w powiecie kętrzyńskim w latach 2015-2017

Wiek dzieci	2015r.		2016r.		2017r.	
	Rodziny zastępcze	Placówki	Rodziny zastępcze	Placówki	Rodziny zastępcze	Placówki
poniżej 1 roku	1	0	1	0	0	0
od 1 roku do 3 lat	9	0	9	0	5	0
4-6 lat	14	2	19	2	9	2
7-13 lat	56	16	55	5	49	12
14-17 lat	40	24	34	21	36	17
18-24 lat	7	3	10	3	8	5
RAZEM	127	45	128	31	107	36

Źródło: dane z PCPR Kętrzyn

Z powyższej tabeli wynika, że liczba dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych jest wyższa niż w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Ponadto dzieci w wieku młodszym są kierowane do rodzinnej pieczy zastępczej. Należy dodać, że w wyjątkowych sytuacjach umieszczane są dzieci poniżej 10 roku życia, np. łącznie z rodzeństwem, na wiosek rodzica biologicznego, itp.

Obejmując dziecko wsparciem należy mieć na względzie jego podmiotowość oraz prawo do wychowania w rodzinie, a w przypadku wychowania dziecka poza rodziną do zapewnienia mu w miarę możliwości zgodnie z jego potrzebami opieki i wychowania w formie rodzinnej pieczy zastępczej. Rodzina zastępcza spełnia wiele funkcji rodziny naturalnej zapewniając stabilne środowisko wychowawcze. Ponadto ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej podwyższa wiek dziecka (powyżej 10 roku życia) kierowanego do placówki, jednocześnie zmniejszając liczbę wychowanków jednej placówki (docelowo 14 dzieci).

Obecna liczba rodzin zastępczych działających na terenie Powiatu Kętrzyńskiego nie zaspokaja potrzeb w zakresie zapewnienia opieki i wychowania wszystkim dzieciom

osieroconym. Dlatego też, należy rozwijać system rodzinnej pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych. Z uwagi na to, że nie wszystkie dzieci kwalifikują się do umieszczenia w rodzinnych formach pieczy zastępczej (liczne rodzeństwa, wiek dorastania) należy system instytucjonalny zachować, z zastrzeżeniem jego rozwoju w kierunku specjalistycznym.

Największym problemem osób usamodzielnianych jest trudność w pozyskaniu we własnym zakresie mieszkania i tym samym stworzenie sobie odpowiednich warunków mieszkaniowych. Ponadto, osoby te są często bierne, niechętne do zmian w swoim życiu oraz mają niską motywację do zdobycia wyższego wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych. Sytuacje te w istotny sposób utrudniają realizację indywidualnych programów usamodzielnienia. Dlatego zasadne jest podejmowanie działań wspierających proces usamodzielnienia, aby mógł on przebiegać w szerszym zakresie i w bardziej efektywny sposób, umożliwiającą młodym ludziom rozpoczęcie samodzielnego życia na odpowiednim poziomie.

W Powiecie Kętrzyńskim od marca 2017r. funkcjonuje mieszkanie chronione, które znajduje się w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie. Mieszkanie składa się z: dwóch pokoi mieszkalnych, kuchni, łazienki, WC, przedpokoju i garderoby. Jednocześnie w mieszkaniu może mieszkać 6 osób.

III.5. Efekty pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Kętrzyńskim w latach 2015-2017

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej prowadził sukcesywnie nabór kandydatów na rodziny zastępcze poprzez: zamieszczanie informacji na stronie internetowej oraz rozpowszechnianie na terenie gmin plakatów i ulotek o rodzicielstwie zastępczym, organizowanie dni otwartych w PCPR w Kętrzynie, celebrowanie Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.

W roku 2015:

29.05.2015r. wspólnie ze Stowarzyszeniem na Rzecz Pomocy Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego „Zrozumieć i pomóc” w siedzibie PCPR w Kętrzynie zorganizowano sesję tematyczną – Dzień Rodzicielstwa Zastępczego. Dyrektor PCPR w Kętrzynie udzielił wywiadu Kętrzyńskiej Telewizji Kablowej w celu promocji rodzicielstwa zastępczego na terenie Powiatu Kętrzyńskiego. Dnia następnego, tj. 30.05.2015r. zorganizowana Piknik w Ośrodku CEDOZ w Świętej Lipce nad jeziorem Dejnowo. Dodatkowo w 2015r. z wyżej wymienionym stowarzyszeniem przeprowadzono kampanię promocyjną rodzicielstwa zastępczego w ramach, której wydano i rozpowszechniono na terenie wszystkich gmin w powiecie:

- ✓ 200 sztuk kalendarzy,
- ✓ 1000 sztuk ulotek,
- ✓ 200 sztuk plakatów.

W roku 2016:

28.05.2016r. wspólnie ze Stowarzyszeniem na Rzecz Pomocy Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego „Zrozumieć i pomóc” na boisku przy Zespole Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu zorganizowano piknik rodzinny z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. We wrześniu 2016r. Dyrektor PCPR w Kętrzynie udzielił wywiadu Radiu Barcja w celu promocji rodzicielstwa zastępczego na terenie Powiatu Kętrzyńskiego. Ponadto zakupiono i rozpowszechniono na terenie wszystkich gmin w powiecie:

- ✓ 184 sztuk parasolek,
- ✓ 200 sztuk ozdób choinkowych,
- ✓ 250 sztuk maskotek.

W roku 2017:

W dniu 30.05.2017r. z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego PCPR w Kętrzynie zorganizowała „*Drzwi otwarte rodzicielstwa zastępczego*”. Następnie rodziny zastępcze, dzieci i pracownicy PCPR w Kętrzynie zainicjowali akcję promocyjną na terenie miasta.

W czerwcu dzieci z rodzin zastępczych oraz ich opiekunowie w ramach Dnia Rodzicielstwa Zastępczego uczestniczyli w wyjeździe do Teatru Lalek do Olsztyna (43 uczestników).

W związku z przeprowadzonymi kampaniami w 2015r.-2017r. zgłosiło się i złożyło akces do pełnienia funkcji rodziny zastępczej:

Wyszczególnienie	2015 rok	2016rok	2017 rok
<i>Kandydaci na rodzinę zastępczą, w tym:</i>	6 osób	4 osób	10 osób
<i>małżeństwa</i>	1	2	5

2. *Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej*

Rok 2015

- odbyły się 2 posiedzenia Zespołu ds. Kwalifikowania osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i łącznie wydano 4 zaświadczenia kwalifikacyjne dla kandydatów na rodzinę zastępczą zawodową.

Rok 2016

- odbyły się 4 posiedzenia Zespołu ds. Kwalifikowania osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i wydano łącznie 16 zaświadczeń kwalifikacyjnych dla kandydatów różnych form rodzin zastępczych.

Rok 2017

- odbyło się 1 posiedzenie Zespołu ds. Kwalifikowania osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i wydano 11 zaświadczeń kwalifikacyjnych dla kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową.

W latach 2015-2017 zakwalifikowano do pełnienia różnych form rodziny zastępczej następującą ilość osób:

Typ rodziny zastępczej	2015 rok	2016 rok	2017 rok
<i>kandydaci na rodziny zastępcze niezawodowe</i>	0	6	6
<i>kandydaci na rodziny zastępcze zawodowe</i>	0	0	0
<i>rodziny zastępcze niezawodowe już pełniące tę funkcję (utworzone przez Sąd)</i>	0	6	5
<i>osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej chcące się przekształcić w inną formę</i>	4	4	0

3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Rok 2015 i 2016

- w 2015r. rozpoczęto szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, które zakończyło się w 2016r. W szkoleniu wzięło udział 13 osób: 7 kandydatów, w tym 2 małżeństwa oraz 6 osób (3 małżeństwa), które już pełnią funkcję rodziny zastępczej niezawodowej (ustanowione przez Sąd). Dodatkowo w 2015r. w ramach szkolenia zorganizowano profesjonalne warsztaty z zakresu pierwszej pomocy przeprowadzonej przez Polski Czerwony Krzyż w Olsztynie, Oddział w Kętrzynie.

W 2016r. wydano dla 13 osób świadectwo ukończenia szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze według programu RODZINA.

Rok 2017

- przeprowadzono szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, w którym wzięło udział 11 osób: 6 kandydatów (3 małżeństwa) oraz 5 osób, w tym (2 małżeństwa), które już pełnią funkcję rodziny zastępczej niezawodowej (ustanowione przez Sąd). Dodatkowo w ramach szkolenia

zorganizowano profesjonalne warsztaty z zakresu pierwszej pomocy przeprowadzonej przez ratownika medycznego.

Wydano dla 11 osób świadectwo ukończenia szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze według programu RODZINA.

Zorganizowano dwa szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze według programu RODZINA:

Typ szkolenia	2015 rok	2016 rok	2017 rok
<i>wersja podstawowa w wymiarze 62h</i>	13 osób (rozpoczęto w 2015r., zakończono w 2016r.)		11 osób

4. Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka

Badania psychologiczne o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej dla kandydatów były sporządzane na zlecenie Sądu, bądź dla osób, które ukończyły kurs przygotowujący ich do pełnienia wyżej wymienionej funkcji. Natomiast dla rodzin zastępczych istniejących wykonywano badania co dwa lata.

W latach 2015-2017 wykonywano badania i sporządzano opinie psychologiczne dla kandydatów i rodzin zastępczych o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej:

Wyszczególnienie	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Badania kandydatów	19 osób	11 osób	10 osób
Badania rodzin zastępczych	14 osób	87 osób	25 osób

5. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego

Nie organizowano, brak zgłoszeń.

6. *Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby*

Zorganizowano następujące szkolenia:

2015r.

- ↳ 29.05.2015r. – we współpracy ze Stowarzyszeniem „Zrozumieć i Pomóc” zorganizowano sesję tematyczną „Rodzina czasem jest zastępcza” – w dyskusji udział wzięły rodziny zastępcze, kandydaci na rodziny zastępcze oraz specjaliści z zakresu rodzin zastępczych, w spotkaniu uczestniczyło ok. 40 osób;
- ↳ w dniach 25.11.2015r. i 21.12.2015r. odbyło się szkolenie dla rodzin zastępczych zawodowych z zakresu pierwszej pomocy przeprowadzone przez Polski Czerwony Krzyż w Olsztynie, Oddział w Kętrzynie, udział wzięło 18 osób;
- ↳ 16.12.2015r. odbyło się 3h szkolenie podnoszące kompetencje wychowawcze dla funkcjonujących rodzin zastępczych spokrewnionych, w którym wzięło udział 7 osób.

2016r.

- ↳ 08.06.2016r. odbyło się szkolenie rodzin zastępczych zawodowych dotyczące wprowadzonych zmian w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (procedury przyznawania i wypłacania dodatku wychowawczego oraz wydatkowanie go przez rodziny zastępcze, udział wzięło 13 osób);
- ↳ 22.09.2016r. odbyło się 10h szkolenie dla rodzin zastępczych zawodowych pt. „Prawidłowości i Nieprawidłowości w Rozwoju Psychoseksualnym Dzieci”, udział wzięło 12 osób;
- ↳ od 01.12.2016r. rozpoczęto szkolenie dla rodzin zastępczych spokrewnionych ”Szkola dla Rodziców i Wychowawców” (do końca roku odbyły się 4 spotkania, po 4h), w którym udział brało 15 osób.

2017r.

- ⇒ od 12.01.2017r. kontynuowano rozpoczęte w 2016r. szkolenie dla rodzin zastępczych spokrewnionych "Szkoła dla Rodziców i Wychowawców" (odbyło się 6 spotkań, po 4h), w którym udział brało 15 osób;
- ⇒ w dniach 12-13.06.2017r. i 19-21.06.2017r. zorganizowano szkolenie dla rodzin zastępczych dotyczące wzmocnienia kompetencji pracy z dziećmi, współpracy z rodziną biologiczną, pracy zespołowej z pracownikami pomocy społecznej, opracowywania i realizowania planów pomocy dziecku przeprowadzone przez Fundację Dziecko i Rodzina w Warszawie, udział wzięły 23 osoby;
- ⇒ w dniach 17-21.07.2017r. i 24.07.2017r. odbył się „Kurs na wychowawcę wypoczynku” przeprowadzony przez Centrum Organizacji Kursów TWP w Kętrzynie, udział wzięły 4 osoby;
- ⇒ w dniach 25-26.07.2017r. odbył się „Kurs na kierownika wypoczynku” przeprowadzony przez Centrum Organizacji Kursów TWP w Kętrzynie, udział wzięły 2 osoby;
- ⇒ w dniach 18-19.11.2017r. i 02-03.12.2017r. w szkoleniu dotyczącym wzmocnienia kompetencji pracy z dziećmi, współpracy z rodziną biologiczną, pracy zespołowej z pracownikami pomocy społecznej, opracowywania i realizowania planów pomocy dziecku przeprowadzonym przez Fundację Dziecko i Rodzina w Warszawie, udział wzięły 3 rodziny zastępcze.

7. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej zapewniał wsparcie funkcjonującym rodzinom zastępczym poprzez organizowanie spotkań Grupy Wsparcia Rodzin Zastępczych. Spotkania odbywają się nie rzadziej niż raz na kwartał:

Terminy i tematyka spotkań w 2015r.:

- ⇒ 30.03.2015r. – tematyka spotkania: wypoczynek wakacyjny dla dzieci z rodzin zastępczych oraz bieżące trudności i problemy – uczestniczyło 16 rodzin zastępczych;

- ⇒ 29.06.2015r. – tematyka spotkania: trudności wychowawcze jakie sprawiają dzieci wychowywane w rodzinach zastępczych – udział wzięło 7 rodzin zastępczych;
- ⇒ 28.09.2015r. – podczas spotkania rodziny zastępczej dokonały samooceny w zakresie pełnienia funkcji rodziny zastępczej – udział wzięło 9 rodzin zastępczych;
- ⇒ 30.10.2015r. – spotkanie dotyczyło utworzenia harmonogramu spotkań Grupy na przyszły rok i dookreślenia tematów spotkań – udział wzięło 10 rodziny zastępcze;
- ⇒ 10.12.2015r. – spotkanie dotyczyło bieżących problemów, które pojawiły się od poprzedniego spotkania oraz omówienie zasady podpisania umów na pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej na kolejne lata – udział wzięło 9 rodzin zastępczych.

Terminy i tematyka spotkań w 2016r.:

- ⇒ 14.03.2016r. – tematyka spotkania: omówienie budżetu na rodzinną pieczę zastępczą na rok 2016, w tym przedstawienie Zarządzenia Nr 10/2016 Starosty Kętrzyńskiego z dnia 12.01.2016r., zaplanowanie wypoczynku wakacyjnego dla dzieci z pieczy zastępczej, zaplanowanie urlopów rodzin zastępczych zawodowych, weryfikacja potrzeb rodzin zastępczych w zakresie szkoleń, wytypowanie osób do udziału w Warmińsko-Mazurskiej Konferencji z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego – udział wzięło 11 rodzin zastępczych;
- ⇒ 09.05.2016r. – tematyka spotkania: organizacja Dnia Rodzicielstwa Zastępczego – udział wzięło 10 rodzin zastępczych;
- ⇒ 15.09.2016r. – tematyka spotkania: było to przede wszystkim spotkanie integracyjne (rodziny zastępcze wspólnie z pracownikiem PCPR w Kętrzynie zajmującym się pieczę zastępczą przygotowali uroczysty poczęstunek (ciasto, owoce oraz napoje) – udział wzięło 5 rodzin zastępczych;
- ⇒ 22.09.2016r. – podczas spotkania rodziny zastępcze rozmawiały na temat mitów i faktów dotyczących przemocy – udział wzięło 13 rodzin zastępczych;

- ⇒ 24.10.2016r. – odbyły się warsztaty z kreowania wizerunku i wizażu – udział wzięło 11 rodzin zastępczych;
- ⇒ 26.10.2016r., 31.10.2016r., 02.11.2016r. i 08.11.2016r. – w ramach Grupy Wsparcia odbyły się warsztaty z samoobrony – udział wzięło 10 rodzin zastępczych;
- ⇒ 06.12.2016r. – hasłem przewodnim spotkania było: „Słowa mają moc, czyli o sztuce doceniania dzieci” – udział wzięło 10 rodzin zastępczych.

Terminy i tematyka spotkań w 2017r.:

- ⇒ 20.02.2017r. – na spotkanie został zaproszony prawnik, który przedstawił aspekty prawne dotyczące składania fałszywych oświadczeń, udzielił rodzinom zastępczym niezbędnych informacji na temat odpowiedzialności prawnej. Rodziny zapoznały się również z Zarządzeniem Nr 3/2017 Starosty Kętrzyńskiego z dnia 19.01.2017r. Dodatkowo ustalono terminy urlopów i listę proponowanych tematów na szkolenia w 2017r. dla rodzin zastępczych – udział wzięło 11 rodzin zastępczych;
- ⇒ 27.04.2017r. – spotkanie dotyczyło ustalenia listy tematów na kolejne spotkania oraz omówiono bieżące trudności i problemy – udział wzięło 11 rodzin zastępczych;
- ⇒ 25.05.2017r. – tematyka spotkania: „Profilaktyka uzależnień i przeciwdziałania przemocy” (na spotkanie zaproszono funkcjonariusza policji, który przedstawił rodzinom zastępczym zagrożenia związane z zażywaniem środków odurzających, rodzaju narkotyków oraz sposobów ich zażywania, a także o postępowaniu w przypadku ujawnienia zażywania substancji niedozwolonych przez dzieci) – udział wzięło 12 rodzin zastępczych;
- ⇒ 28.06.2017r. – drugi blok tematyczny: „Profilaktyka uzależnień i przeciwdziałania przemocy” (na spotkanie zaproszono terapeutę uzależnień, który mówił o postępowaniu i leczeniu w sytuacji ujawnienia zażywania przez dziecko środków odurzających, udzielił informacji jak rozmawiać z dzieckiem i gdzie szukać pomocy) – udział wzięło 7 rodzin zastępczych;
- ⇒ 28.09.2017r. – tematyka spotkania: edukacja szkolna (przedstawiono metody motywowania dziecka do nauki, zaproponowano wsparcie wolontariuszy, którzy

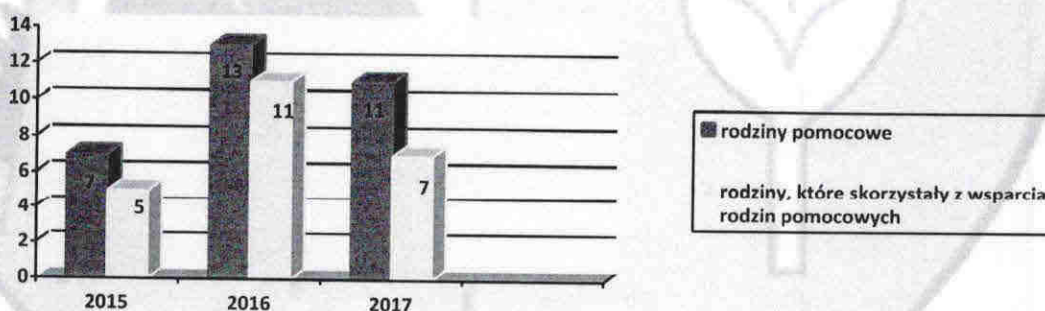
będą pomagać w odrabianiu lekcji i nadrabianiu zaległości szkolnych dzieci) – udział wzięło 9 rodzin zastępczych;

⇒ 26.10.2017r. – tematyka spotkania: omówienie bieżących problemów występujących w rodzinach zastępczych (w szczególności: problemy związane z nauką szkolną, środowiskiem rówieśniczym) – udział wzięły 3 rodziny zastępcze;

⇒ 30.11.2017r. – na spotkaniu poruszono tematy dotyczące emocji i uczuć dziecka (nieradzenie sobie z emocjami przez dziecko oraz rola rodzica w takiej sytuacji) – udział wzięło 5 osób.

W latach 2015-2017 Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej zapewniał wsparcie funkcjonującym rodzinom zastępczym poprzez tworzenie rodzin pomocowych, które w przypadku gdy rodzina zastępcza okresowo nie sprawowała opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo planowanego wypoczynku przejmowały opiekę nad dziećmi.

Liczba funkcjonujących rodzin pomocowych i rodzin zastępczych, które z ich wsparcia skorzystało:

W trzech ostatnich latach z wsparcia rodzin pomocowych korzystały rodziny zastępcze zawodowe w związku z wypoczynkiem, w wymiarze 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy. Tylko w jednym przypadku z wsparcia rodziny pomocowej skorzystała rodzina zastępcza niezawodowa (spowodowane to było trudnościami wychowawczymi i narastającym konfliktem między rodziną, a dzieckiem).

8. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy

Liczba wolontariuszy i dzieci korzystających z ich pomocy:

Wyszczególnienie	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Wolontariusze	1	0	22
Dzieci korzystające z pomocy wolontariuszy	1	0	13

W 2015r. podpisano 1 porozumienie o współpracy wolontarystycznej w zakresie pomocy w nauce. W 2016r. nie organizowano wolontariatu ze względu na brak potrzeb ze strony rodzin zastępczych. Od 2017r. Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej współpracuje z Zespołem Szkół Ogólnokształcących im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Kętrzynie w zakresie wolontariatu, tj. wolontariusze pomagają dzieciom z rodzin zastępczych w odrabianiu prac domowych, opanowywaniu bieżącego materiału szkolnego oraz motywują do nauki.

9. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej stale współpracuje ze środowiskiem lokalnym. Współpraca polegała na spotkaniach roboczych, korespondowaniu, kontakcie telefonicznym i spotkaniach indywidualnych.

Współpraca z sądem:

W ciągu trzech lat odbywały się cyklicznie spotkania robocze z Kuratorami Sądu Rejonowego w Kętrzynie. Na spotkaniach omawiano bieżące sprawy dotyczące rodzin zastępczych i dzieci umieszczonych w tych rodzinach. Ponadto omawiano przepisy prawne dotyczące rodzin zastępczych i ustawę o postępowaniu w sprawie nieletnich. Dodatkowo Sąd był informowany również o: zawartych umowach o pełnienie funkcji rodziny pomocowej, interwencyjnym umieszczeniu dzieci w rodzinie zastępczej pełniącej

funkcję pogotowia rodzinnego, gotowości rodziny zastępczej do przyjęcia dziecka, rezygnacji z pełnienia funkcji rodziny zastępczej, itp.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w latach 2015-2016 stale współpracował z Sądem w zakresie:

Wyszczególnienie	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Przekazanie opinii dzieci z rodzin zastępczych	233	233	223
Sporządzanie opinii o kandydatach/rodzinach zastępczych na zlecenie sądu	4	11	10
Składanie wniosków do Sądu w sprawie: uregulowania sytuacji prawnej dziecka, o rozwiązanie rodziny zastępczej, pozbawienie rodziców władzy rodzicielskiej, itp.	35	8	10
Składanie do Sądu pozwów o zasądzenie alimentów na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej powyżej 1 roku	26	14	20

W 2015r. duża liczba złożonych wniosków związana była z wprowadzeniem zmian w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, z których wynika, że Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej, w przypadku gdy nie minie przesłanka umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, składa do sądu wnioski o uregulowanie sytuacji prawnej dziecka (w 2015r. złożono 32 takie wnioski).

Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej:

W latach 2015-2017 odbywały się spotkania robocze z pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej, na których omawiano bieżące sprawy dotyczące dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i o ich rodzicach biologicznych. Dodatkowo Organizator na bieżąco informował odpowiedni ośrodek pomocy społecznej o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej. Natomiast ośrodki pomocy społecznej przekazywały do PCPR w Kętrzynie plany pracy z rodziną (rodziców dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej) oraz przekazywały informację o sytuacji rodzinnej.

Współpraca z instytucjami oświatowymi:

W ciągu ostatnich trzech lat odbywały się spotkania robocze z pedagogami szkolnymi i nauczycielami, na których omawiano bieżące sprawy dotyczące nauki i braków edukacyjnych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Szkoły na prośbę PCPR w Kętrzynie sporządzały co najmniej raz na 6 miesięcy opinię o dzieciach z pieczy zastępczej. Od 2017r. Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej współpracuje z Zespołem Szkół Ogólnokształcących im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Kętrzynie w zakresie wolontariatu. Współpracuje również z Warmińsko-Mazurskim Kuratorem Oświaty w zakresie wypoczynku letniego dla dzieci z pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej). Ponadto w 2017r. PCPR w Kętrzynie przeprowadził w Szkole Podstawowej Nr 3 w Kętrzynie cykl warsztatów socjoterapeutycznych w jednej z klas, do której uczęszczało dziecko z pieczy zastępczej w celu poprawy jego relacji z rówieśnikami.

Współpraca z podmiotami leczniczymi:

PCPR w Kętrzynie w latach 2015-2017 współpracował z podmiotami leczniczymi, np.: w przypadku konieczności umieszczenia dziecka w zakładzie leczniczym, szpitalu, umówienia do specjalisty, itp.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi:

PCPR w Kętrzynie od wielu lat współpracuje ze Stowarzyszeniem Na Rzecz Pomocy Społecznej i Wsparcia Specjalistycznego „Zrozumieć i Pomóc”.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej wspólnie z Stowarzyszeniem Na Rzecz Pomocy Społecznej i Wsparcia Specjalistycznego „Zrozumieć i Pomóc” zorganizował:

Wyszczególnienie	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Dzień Rodzicielstwa Zastępczego	Piknik z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, który odbył się w Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym CEDOZ w Świętej Lipce	Piknik Z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, który odbył się w Reszlu na boisku Zespołu Szkół im. Macieja Rataja.	„Drzwi otwarte rodzicielstwa zastępczego” oraz akcja promocyjna na terenie miasta Kętrzyn.

Współpraca z instytucjami kultury:

W 2017r. we współpracy z Powiatowym Domem Kultury „Czerwony Tulipan” w Kętrzynie zorganizowano zabawę mikołajkowo dla dzieci z rodzin zastępczych.

9. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w 2015r.-2017r. prowadził poradnictwo i terapię:

Wyszczególnienie	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Poradnictwo socjalno-pedagogiczne	79 porad	79 porad	117 porad
Poradnictwo psychologiczne	52 porad	111 porad	25 porad
Terapia psychologiczna	8 spotkań (1 dziecko)	14 spotkań (1 dziecko)	6 spotkań (2 dzieci)
Zajęcia terapeutyczne w Stadzie Ogierów w Kętrzynie	4 dzieci	_____	_____

10. Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w 2015r.-2017r. prowadził poradnictwo:

Wyszczególnienie	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Poradnictwo prawne	1 h zegarowa w tygodniu	w miarę potrzeb	w każdy poniedziałek (8 porad)

Porady prawne z zakresu prawa rodzinnego dotyczyły: pozbawienia władzy rodzicielskiej, nabycia przez małoletnie dziecko spadku po zmarłych rodzicach, ustanowienia opieki prawnej, ustanowienia rodziny zastępczej, ustalenia alimentów, itp.

11. Dokonanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej raz na kwartał dokonywał okresowej oceny dzieci w wieku 0-3 oraz raz na 6 miesięcy dzieci 3-18 lat. W tym celu zwoływane były posiedzenia Zespołów w Sprawie Oceny Sytuacji Dziecka Umieszczonego w Rodzinnej

Pieczy Zastępczej. W posiedzeniach udział brali przedstawiciele PCPR, OPS, ośrodka adopcyjnego, szkół, sądu, rodziny zastępcze i rodzice biologiczni dzieci.

W latach 2015r.-2017r. przeprowadzono okresową ocenę dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych:

Wyszczególnienie	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Liczba ocen	233 oceny	233 oceny	223 oceny
Liczba posiedzeń	25 posiedzeń	10 posiedzeń	12 posiedzeń

12. Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę

W latach 2015r.-2017r. prowadzono działalność diagnostyczno-konsultacyjną:

Wyszczególnienie	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Udzielenie porad zgłaszającym gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	6 porad	2 porad	5 porad
Przeprowadzenie badań pedagogicznych na potrzeby sporządzenia rodzinom zastępczym ocen pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy	57 badań	19 badań	3 badań
Prowadzenie badania psychologicznego w sprawie określenia posiadania predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	11 badań	87 badań	28 badań
Prowadzenie badania psychologicznego w celu sporządzenia diagnozy psychofizycznej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej	54 badań	81 badań	17 badań
Badanie psychologiczne dziecka (badanie więzi, funkcjonowania emocjonalnego dziecka, itp.)	—	—	8 badań
Badanie psychologiczne – wysłuchanie dziecka do adopcji	—	—	10 wysłuchanych dzieci

13. Przeprowadzenie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analiz sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

W latach 2015-2017 prowadzono badania pedagogiczne i psychologiczne oraz dokonywano analiz:

Wyszczególnienie	2015 rok	2016 rok	2017rok
Badania pedagogiczne	—	7 osób	6 osób
Badania psychologiczne	7 badań	—	6 osób
Analiza sytuacji rodzinnej	6 rodzin	—	3 rodziny

14. Zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego

W celu zachowania i wzmocnienia kompetencji rodzin zastępczych w latach 2015-2017 prowadzone było:

- ⇒ poradnictwo psychologiczne;
- ⇒ poradnictwo pedagogiczne,
- ⇒ poradnictwo socjalne,
- ⇒ grupa wsparcia,
- ⇒ opieka koordynatora,
- ⇒ szkolenia.

15. Zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji

2015 rok

Zatrudnionych było 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na umowę zlecenie (wymiar czasu pracy w przeliczeniu na etat – 1):

- ⇒ 1 koordynator uczestniczył w szkoleniu, które miało na celu wypracowanie procedur współpracy koordynatorów z asystentami z ośrodków pomocy społecznej.

2016 rok

Zatrudnionych było 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na umowę zlecenie (wymiar czasu pracy w przeliczeniu na etat – 3):

- ⇒ 3 koordynatorów uczestniczyło w cyklu szkoleń przeprowadzonych dla kadry pomocy społecznej (asystenci, koordynatorzy, wychowawcy placówek opiekuńczo-wychowawczych, pracownicy socjalni) „pt. „Metoda budowania strategii w pracy z dzieckiem i rodziną”.

2017rok

Zatrudniony był 1 koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na umowę o pracę, który uczestniczył w 3 szkoleniach:

- ⇒ „Ochrona dzieci w placówkach przed krzywdzeniem. Rozpoznawanie krzywdzenia dziecka” (8h).
- ⇒ „Diagnoza, wczesna interwencja, strategie komunikacyjne w sytuacjach konfliktowych w pracy z rodziną zastępczą” (20h).
- ⇒ „Wychowawca wycieczki” (36h).

16. Zgłoszenie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających

W latach 2015-2017 Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej zgłaszał do Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną:

Wyszczególnienie	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Dzieci zgłoszone do adopcji (dzieci z uregulowaną sytuacją)	20	32	9
Dzieci niezakwalifikowane do adopcji	15	28	2
Dzieci adoptowane	8	2	6
Dzieci zgłoszone do innych Wojewódzkich Banków Danych	1	2	0
Trwająca nadal procedura adopcyjna	0	0	1

17. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku

W latach 2015-2017 w rodzinach pomocowych umieszczono dzieci z rodzin zastępczych:

Wyszczególnienie	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Liczba rodzin pomocowych	5	10	4
Liczba umieszczonych dzieci w rodzinach pomocowych	18	32	18

18. Kontrola rodzin zastępczych

Na podstawie upoważnienia Zarządu Powiatu w Kętrzynie udzielonego Uchwałą Nr 165/2015 Zarządu Powiatu w Kętrzynie z dnia 9 września 2015r. sprawowano ciągle nadzór nad rodzinami zastępczymi funkcjonującymi na terenie Powiatu Kętrzyńskiego.

W latach 2015-2017 kontrole rodzin zastępczych odbywały się nie rzadziej niż co 6 miesięcy:

Wyszczególnienie	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Liczba przeprowadzonych kontroli w rodzinach zastępczych	146	158	125

19. Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej

W latach 2015-2017 monitorowano proces usamodzielnienia wychowanków rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii i zakładów poprawczych:

Wyszczególnienie	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Liczba usamodzielnianych wychowanków z pieczy zastępczej	50	57	47
Liczba usamodzielnianych wychowanków z mow, mos, zakładów poprawczych	10	12	8
RAZEM	60	69	55

W latach 2015-2016 przeprowadzono szkolenia dla wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych pt. „U progu dorosłości”. W 2015r. udział wzięło 8 wychowanków, Dyrektor Powiatowego Domu Dziecka w Reszlu oraz pracownik socjalny domu dziecka. W 2016r. udział wzięło 7 wychowanków oraz pracownik socjalny.

IV. Efekty działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie w ramach pieczy zastępczej

W ramach realizowanych przez PCPR w Kętrzynie projektów w ramach poradnictwa specjalistycznego dodatkowo udzielono wsparcia dla rodzin zastępczych, dzieci z pieczy zastępczej oraz usamodzielnianym wychowankom rodzin zastępczym:

Wyszczególnienie	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Udział dzieci z pieczy zastępczej w zajęciach socjoterapeutycznych	—	9	6
Udział rodzin zastępczych i dzieci z pieczy zastępczej w obozie terapeutycznym w Sztutowie	—	—	50
Liczba wychowanków z pieczy zastępczej mieszkających w mieszkaniu chronionym	—	—	5

**ZESTAWIENIE POMOCY ZREALIZOWANEJ
PRZEZ ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ**

Rodzaj świadczonej pomocy	2015 rok/ ilość osób objętych danym rodzajem pomocy	2016 rok/ ilość osób objętych danym rodzajem pomocy	2017 rok/ ilość osób objętych danym rodzajem pomocy
Usamodzielnienie wychowanków placówek i rodzin zastępczych – monitoring ind. programu usamodzielnienia	60	69	55
Wsparcie rodzin zastępczych w procesie opiekuńczo-wychowawczym	79	79	77
Poradnictwo socjalno-pedagogiczne	79	79	117
Poradnictwo psychologiczne	52	111	25
Grupa wsparcia rodzin zastępczych	51	70	58
Monitorowanie, opieka i wsparcie pedagogiczne dzieci przebywających w rodzinach zastępczych	153	151	151
Oceny rodzin zastępczych pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości sprawowanej pracy	63	19	14
Opinie pedagogiczne kandydatów na rodziny zastępcze (małżonkom lub osobom)	0	5	3
Opinie psychologiczne kandydatów na rodziny zastępcze (małżonkom lub osobom)	19	11	4
Opinie o kandydatach do pełnienia funkcji rodziny zastępczej na zlecenie sądu	4	11	10
Informacja o całokształcie sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz opinie zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej	233	233	223
Kontrola rodzin zastępczych	146	158	125
Szkolenie rodzin zastępczych	65	40	48
Szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej programem „RODZINA”	13 (rozpoczęte w 2015r., zakończone w 2016r.)		11
Dzieci korzystające z wsparcia wolontariuszy	1	0	13

V. Adresaci programu:

1. Dzieci przebywające w pieczy zastępczej.
2. Rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka.
3. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, kandydaci do prowadzenia rodzinnych domów dziecka oraz kandydaci do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.
4. Rodziny pomocowe sprawujące tymczasową opiekę nad dzieckiem pozbawionym opieki rodziców.
5. Osoby usamodzielniane.
6. Rodzice naturalni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
7. Pracownicy placówek opiekuńczo-wychowawczych.
8. Pracownicy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, w tym koordynatorzy.

VI. Realizatorzy programu:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie Zarządzeniem Starosty Kętrzyńskiego Nr 51 z dnia 6 grudnia 2011r., zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. PCPR w Kętrzynie realizuje Program przy współpracy ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, sądami ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.

VII. Cele programu:

Głównym celem realizacji Programu jest zbudowanie zintegrowanego systemu pieczy zastępczej ze szczególnym ukierunkowaniem na rodzinne formy pieczy zastępczej.

Cele szczegółowe:

- ☞ rozwój rodzinnych form opieki zastępczej,
- ☞ wspieranie rodzin zastępczych w wypełnianiu właściwej funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- ☞ wszechstronna pomoc usamodzielnianym wychowankom,
- ☞ tworzenie stosownie do potrzeb i możliwości powiatu rodzinnych domów dziecka,

- ↳ podniesienie standardu świadczonych usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- ↳ zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych w ramach limitu.

VIII. Zadania programu:

1.	<u>Cel szczegółowy:</u> rozwój rodzinnych form opieki zastępczej.		
	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.1.	Promowanie i upowszechnianie idei rodzicielstwa zastępczego: → udział w zorganizowanych akcjach propagujących rodzicielstwo zastępcze, → upowszechnianie w lokalnych mediach roli i znaczenia rodzinnych form opieki zastępczej oraz rozpowszechnianie ulotek informacyjnych, plakatów, informatorów, gadżetów promocyjnych.	PCPR w Kętrzynie – Zespół ds. pieczy zastępczej	Zadanie ciągłe
1.2.	Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych, organizowanie szkoleń dla kandydatów, oraz realizacja procesu diagnostyczno-kwalifikacyjnego kandydatów na rodziców zastępczych.	PCPR w Kętrzynie – Zespół ds. pieczy zastępczej	Zadanie ciągłe
1.3.	Tworzenie niezawodowych rodzin zastępczych.	PCPR w Kętrzynie – Zespół ds. pieczy zastępczej	Zadanie ciągłe

2.	<u>Cel szczegółowy:</u> wspieranie rodzin zastępczych w wypełnianiu właściwej funkcji opiekuńczo-wychowawczej.		
	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
2.1.	Organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych.	PCPR w Kętrzynie – Zespół ds. pieczy zastępczej	Zadanie ciągłe
2.2.	Zapewnienie pomocy: → psychologicznej, → pedagogicznej, → prawnej i innej.	PCPR w Kętrzynie – Zespół ds. pieczy zastępczej	Zadanie ciągłe
2.3.	Zapewnienie pomocy i wsparcia w ramach grup wsparcia i rodzin pomocowych.	PCPR w Kętrzynie – Zespół ds. pieczy zastępczej	Zadanie ciągłe
2.4.	Organizowanie pomocy wolontariuszy.	PCPR w Kętrzynie –	Zgodnie z potrzebami

		Zespół ds. pieczy zastępczej	rodzin
2.5.	Prowadzenie terapii dla rodziców zastępczych, ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej: → turnusy terapeutyczne, → zajęcia socjoterapeutyczne, → zajęcia terapeutyczne, itp.	PCPR w Kętrzynie – Zespół ds. pieczy zastępczej	Zgodnie z potrzebami rodzin
2.6.	Zatrudnienie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.	Starosta i PCPR w Kętrzynie	Zgodnie z potrzebami rodzin
2.7.	Działania integrujące środowisko rodzin zastępczych: → organizowanie dnia rodzicielstwa zastępczego, → organizowanie spotkań/wyjazdów, itp.	PCPR w Kętrzynie – Zespół ds. pieczy zastępczej	Zadanie ciągłe
2.8.	Wspieranie finansowe rodzin zastępczych.	PCPR w Kętrzynie	Zadanie ciągłe
2.9.	Zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	PCPR w Kętrzynie	Zadanie ciągłe

3.	<u>Cel szczegółowy:</u> wszechstronna pomoc w usamodzielnianym wychowankom.		
	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
3.1.	Tworzenie i realizacja indywidualnych programów usamodzielnienia.	PCPR w Kętrzynie - Zespół ds. pieczy zastępczej, usamodzielniani wychowankowie, opiekunowie programu usamodzielnienia	Zadanie ciągłe
3.2.	Szkolenia/warsztaty dla usamodzielniających się wychowanków i ich opiekunów, w tym również warsztatów skoncentrowanych na rozwój umiejętności życiowych i społecznych.	PCPR w Kętrzynie – Zespół ds. pieczy zastępczej	Zadanie ciągłe
3.3.	Poradnictwo specjalistyczne dla młodzieży usamodzielnianej: → psychologiczne, → prawne. Aktywizacja zawodowa i społeczna usamodzielnianych wychowanków.	PCPR w Kętrzynie – Zespół ds. pieczy zastępczej	Zadanie ciągłe
3.4.	Wsparcie finansowe i rzeczowe usamodzielnianych wychowanków.	PCPR w Kętrzynie	Zadanie ciągłe
3.5.	Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia.	PCPR w Kętrzynie –	Zadanie

		Zespół ds. pieczy zastępczej	ciągłe
--	--	------------------------------	--------

4.	<u>Cel szczegółowy:</u> tworzenie stosownie do potrzeb i możliwości powiatu rodzinnych domów dziecka.		
	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
4.1.	Założenie/przekształcenie rodzin zastępczych zawodowych w rodzinne domy dziecka.	Starosta i PCPR w Kętrzynie	Zadanie ciągłe
4.2.	Zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi.	Starosta i PCPR w Kętrzynie	Zadanie ciągłe
4.3.	Finansowanie działalności rodzinnego domu dziecka.	PCPR w Kętrzynie	Zadanie ciągłe

5.	<u>Cel szczegółowy:</u> podniesienie standardu świadczonych usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej.		
	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
5.1.	Zapewnienie dzieciom z powiatu wychowania w placówkach opiekuńczo - wychowawczych zgodnie z wytycznymi określonymi w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.	Rada Powiatu i Placówki opiekuńczo-wychowawcze w Reszlu i Kętrzynie	Zadanie ciągłe
5.2.	Standaryzacja Powiatowego Domu Dziecka w Reszlu do standardów określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.	Rada Powiatu i Placówka opiekuńczo-wychowawcza w Reszlu	Zadanie ciągłe
5.3.	Wyodrębnienie mieszkania usamodzielnienia w Powiatowym Domu Dziecka w Reszlu.	Rada Powiatu i Placówka opiekuńczo-wychowawcza w Reszlu	Zadanie ciągłe
5.4.	Prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych z wychowankami celem budowania ich poczucia wartości i kształtowania postaw społecznych oraz umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze w Reszlu i Kętrzynie	Zadanie ciągłe
5.5.	Doskonalenie kadry placówek opiekuńczo-wychowawczych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	PCPR w Kętrzynie	Zadanie ciągłe
6.	<u>Cel szczegółowy:</u> zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych w ramach limitu.		

	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
6.1.	Zawarcie umów z rodzinami zastępczymi niezawodowymi i/lub kandydatami na rodziny zastępcze według ustalonego limitu zawodowych rodzin zastępczych	Starosta i PCPR w Kętrzynie	2018-2020 (do 3 umów)

IX. Limit rodzin zastępczych zawodowych:

Limit rodzin zastępczych zawodowych został określony na podstawie danych uzyskanych z rozeznaczonych potrzeb i praktyki w zakresie umieszczania dzieci w pieczy zastępczej oraz na podstawie możliwości finansowych powiatu:

Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2018-2020

	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Limit nowych rodzin zastępczych zawodowych	do 1	do 1	do 1

X. Zakładane efekty z realizacji programu

1. Pozyskanie kandydatów na rodziny zastępcze.
2. Wzrost liczby rodzin zastępczych.
3. Utworzenie rodzinnych domów dziecka.
4. Wysoki standard opieki i wychowania w rodzinach zastępczych.
5. Zbudowanie dobrej atmosfery, pełnej akceptacji i społecznej przychylności dla idei rodzicielstwa zastępczego.
6. Wysoki standard świadczonych usług instytucjonalnej pieczy zastępczej.
7. Zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
8. Kompleksowe wsparcie osób usamodzielnianych opuszczających zastępcze formy opieki.

XI. Zasady finansowania programu

Realizacja zadań określonych w harmonogramie uzależniona będzie od wielkości środków finansowych przewidzianych w budżecie powiatu. Działania ujęte w Programie, należące do zadań administracji rządowej zleconych powiatowi realizowane będą w zależności od zapewnienia środków z budżetu państwa. Ponadto powiat będzie występował o dofinansowanie realizacji zadań ze źródeł wspierających powyższe przedsięwzięcie.

XII. Monitoring oraz wskaźniki realizacji założeń Programu

Monitoring będzie polegał na zbieraniu danych zrealizowanych zadań Programu, w celu ocenienia czy Program osiąga założone cele. Dyrektor PCPR w Kętrzynie raz w roku będzie składał sprawozdanie Radzie Powiatu z efektów realizacji Programu w ramach sprawozdania rocznego z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie.

W celu dokonania miarodajnej oceny i ewaluacji Programu należy określić kryteria realizacji poszczególnych działań. Cykliczny monitoring poszczególnych wskaźników pozwoli na ocenę w jakim stopniu założone w Programie cele zostały zrealizowane.

1.	Cel szczegółowy: rozwój rodzinnych form opieki zastępczej.			
	Wskaźnik realizacji zadania	2018	2019	2020
1.1.	Ilość zorganizowanych akcji propagujących rodzicielstwo zastępcze.			
	Ilość rozpowszechnionych informacji, ulotek, plakatów, informatorów, gadżetów promocyjnych.			
1.2.	Ilość pozyskanych kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych.			
	Ilość zorganizowanych szkoleń dla kandydatów.			
	Ilość opracowanych opinii o kandydatach do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w tym:			
	→ psychologicznych,			
	→ pedagogicznych,			
	→ analiz sytuacji rodzinnej.			

1.3.	Ilość utworzonych niezawodowych rodzin zastępczych.			
------	---	--	--	--

2.	Cel szczegółowy: wspieranie rodzin zastępczych w wypełnianiu właściwej funkcji opiekuńczo-wychowawczej.			
	Wskaźnik realizacji zadania	2018	2019	2020
2.1.	Ilość osób objętych szkoleniami mającymi na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych.			
2.2.	Ilość udzielonych porad: psychologicznych, pedagogicznych, prawnych i innych.			
2.3.	Ilość spotkań grup wsparcia.			
	Ilość rodzin zastępczych objętych wsparciem rodzin pomocowych.			
2.4.	Ilość wolontariuszy zaangażowanych w pomoc rodzinom zastępczym.			
2.5.	Ilość osób objętych terapią (rodzice zastępczy, ich dzieci oraz dzieci umieszczone w pieczy zastępczej), tj.: → turnusami terapeutycznymi, → zajęciami socjoterapeutycznymi, → zajęciami terapeutycznymi, itp.			
2.6.	Ilość osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.			
2.7.	Ilość zorganizowanych: spotkań, pikników, wyjazdów, konferencji, itp. integrujących środowisko rodzin zastępczych (m.in. dzień rodzicielstwa zastępczego, mikołajki, itp.).			
2.8.	Wysokość wsparcia finansowego udzielonego rodzinom zastępczym.			
2.9.	Ilość zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.			

3.	Cel szczegółowy: wszechstronna pomoc usamodzielnianym wychowankom.
----	---

	Wskaźnik realizacji zadania	2018	2019	2020
3.1.	Ilość realizowanych indywidualnych programów usamodzielnienia.			
3.2.	Ilość osób uczestniczących w szkoleniach/warsztatach dla usamodzielnianych wychowanków i ich opiekunów.			
3.3.	Liczba specjalistów zapewniających pomoc młodzieży usamodzielnianej: → psychologiczną, → prawną.			
3.4.	Wysokość udzielonego wsparcia finansowego i rzeczowego usamodzielnianym wychowankom.			
3.5.	Ilość osób, którym udzielono pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym zamieszkanie przez osoby pozbawione możliwości powrotu do miejsca zamieszkania w mieszkaniu chronionym.			

4. <u>Cel szczegółowy:</u> tworzenie stosownie do potrzeb i możliwości powiatu rodzinnych domów dziecka.				
	Wskaźnik realizacji zadania	2018	2019	2020
4.1.	Ilość założonych/przekształconych rodzin zastępczych zawodowych w rodzinne domy dziecka.			
4.2.	Ilość osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi w rodzinnym domu dziecka.			
4.3.	Wydatki na finansowanie działalności rodzinnego domu dziecka.			

5. <u>Cel szczegółowy:</u> podniesienie standardu świadczonych usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej.				
	Wskaźnik realizacji zadania	2018	2019	2020
5.1.	Ilość dzieci z powiatu umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych zgodnie z wymaganymi standardami określonymi w ustawie o wspieraniu rodziny			

	i systemie pieczy zastępczej.			
5.2.	Osiągnięcie ilości miejsc w placówce opiekuńczo-wychowawczej zgodnie z wymaganymi standardami określonymi w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.			
5.3.	Ilość miejsc w mieszkaniu usamodzielniał.			
5.4.	Ilość wychowanków uczestniczących w zajęciach socjoterapeutycznych.			
5.6.	Ilość osób (kadry) uczestniczących w doskonaleniu zawodowym.			

6.	Cel szczegółowy: zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych w ramach limitu.			
	Wskaźnik realizacji zadania	2018	2019	2020
6.1.	Ilość zawartych umów z rodzinami zastępczymi i/lub kandydatami na rodziny zastępcze według ustalonego limitu zawodowych rodzin zastępczych.			

Realizacji limitu rodzin zastępczych zawodowych	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Ilość nowych rodzin zastępczych zawodowych			

XIII. Uzasadnienie programu

W dniu 1 stycznia 2011r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U z 2017r., poz. 697 z późn. zm.). Zgodnie z art. 180 pkt 1 zobowiązuje powiat do opracowania i realizacji 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej.

Opracował zespół do spraw opracowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020 na podstawie Zarządzenia nr 10/2017 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie z dnia 27 października 2017r.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu w Kętrzynie

Lukasz Jakub Wiśniewski